

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

75. ÅRGANG

---

7. SEPTEMBER 1963

A V I N N H O L D E T :
PÅ LANG SIKT (LEDER) - KRINGKASTET KRISTENDOM
- KATOLSK FORUMS HØSTSESONG - NOE Å SAMTALE OM -
UREDELIG PEDAGOGIKK? - BLIKK PÅ TIDEN - UTLANDET

NR
17

NESTE NUMMER UTKOMMER 21. SEPTEMBER 1963

AV KIRKENS LIV

Uken 8.-14. september

14. SØNDAG EFTER PINSE

Epistel: Gal. 5, 16—24.

Evangelium: Mat. 6, 24—33.

I Galaterbrevet forkynner Paulus den kristne frihet; det kristne menneske er ikke bundet av sin syndige natur, «kjødet», som Paulus kaller den: «Følg den vei Ånden vil, så går dere ikke etter alle den syndige naturs ønsker!» Ånden, det er det nye liv i oss, gitt oss gjennom dåpen og befestet gjennom sakramentene. Dette livet er det mulig å leve, sier Paulus, og se så hva for frukter det bærer: «Kjærlighet, glede, fred, høysinn og vennlighet, godhet og trofasthet, mildhet og selvbeherskelse.»

Alle disse «Åndens frukter» er ikke noe som vi selv presterer; de blir oss gitt, dersom vi åpner oss for dem. Og det er i dette perspektivet vi også skal lese dagens evangelium, som er et utsnitt fra Bergprekenen. Først å «søke Guds rike og hans rettferd» betyr nettopp dette, å overgi seg til Guds ledelse. Det betyr ikke at vi skal sette oss med hendene i fanget og vente på at Gud skal sørge for oss, men at hele vårt virke skal utfolde seg i tillit til Gud. For da sørger han for oss — nemlig ved å gi oss de «Åndens frukter» som apostelen taler om.

MANDAG, ONSDAG og FREDAG feirer vi også søndagens messe.

TORSDAG: *Marias hellige Navn.*

LØRDAG: *Korsets opphøyelse, i Norge lenge kalt «korsmesse om høsten». Til minne om*

at keiserinne Helena skal ha funnet igjen Kristi kors i jorden på Golgata.

Uken 15.-22. september

15. SØNDAG EFTER PINSE

Epistel: Gal. 5, 25—6, 10.

Evangelium: Luk. 7, 11—16.

Epistelen er en direkte fortsettelse av forrige søndags, og utvikler videre hva «livet i Ånden» konkret består i, med noen høyst enkle og jordnære anvisninger om hvordan en kristens liv skal arte seg. Aller mest legger Paulus kanskje vekt på at vi ikke har noe med å dømme andre, enn si konkurrere om verdslig heder og ære: «Enhver får prøve verdien av sitt eget verk, og så finne sin heder i det, uten å sammenligne seg med andre; for enhver har en egen bør å bære.»

Søndagens messe feires også TIRSDAG.

MANDAG: *Cornelius og Cyprianus.* Cornelius var biskop i Roma og døde som martyr i 253; Cyprianus var hans samtidige i Kartago (martyr 258).

TORSDAG: *Januarius,* skal ha vært biskop av Benevento nær Napoli og martyr i keisertiden.

ONSDAG, FREDAG og LØRDAG er høstens *imbredager*, botsdager meg egne messer (abstinens).

LØRDAG feires allikevel *apostelen Matteus,* tolloppkreveren Levi, som ifølge tradisjonen er mannen bak det første evangelium.

ST. FRANCISKUS III ORDEN

Fredag 13. septbr. møte kl. 19
i St. Hallvard kirke, Oslo.

Norges Brannkasse
betyr trygghet

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER

OSLO KATOLSKE BISPEDØMME:	Stille messe	Høymesse
OSLO: <i>St. Olavs kirke,</i> Akersveien 5. Biskopen og prestegården 42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	7.00 9.00	11.00 9.45 m.eng. pr.
<i>St. Hallvarvs kirke,</i> Fransiskanerne, Urtegt. 15, tlf. 68 08 68	8.30 19.00	11.00
<i>St. Dominikus kirke,</i> Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 55 07 71	8.15-9- 11.30	10.00
<i>Vår Frue Villas kapell,</i> Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	—	8.30
<i>Grefsen kapell,</i> Gladsvei 23, tlf. 212355	—	9.30
<i>Lunden kloster,</i> Trondheimsv. 309, tlf. 21 25 87	—	9.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke,</i> Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Pauls kirke,</i> Christiesgt. 16, tlf. 15 410	8.00 9.00	10.30
<i>Vår Frue kirke,</i> Helleveien	—	9.30
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke,</i> Cappelenstg. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke,</i> Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: <i>St. Peters kirke,</i> Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke,</i> Torvgaten 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke,</i> Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresia kirke,</i> Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke,</i> Kirkegaten 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet,</i> Weidemannstg. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke,</i> Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell,</i> Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke,</i> Sverresgt. 26, tlf. 50 793	7.45	10.45
STABEKK: <i>Maria Kirke,</i> Nyyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30	10.45
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke,</i> Dronningstg. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
SYLLING: <i>St. Hallvarvs kapell,</i> tlf. 84 90 28 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke,</i> Sandefjordgt. 1, tlf. 11 949	—	10.45
<i>St. Olavs kapell</i>	8.00	—
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke,</i> Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegården tlf. 21 221	8.30 19.00	11.00
<i>St. Elisabeth Hospitals kapell,</i> Ila, tlf. 21 670	6.30	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke,</i> Flintegaten 5, tlf. 2779	8.00	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke,</i> Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke,</i> tlf. 7558 <i>Mariabeimen,</i> Norge, tlf. 7184	8.30	11.00
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke,</i> Storgaten 94. Biskopen og prestegården tlf. 3604	8.15	10.30
<i>St. Elisabeth hospital,</i> Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke,</i> Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Elisabeth Inst.</i> <i>St. Mikael's kirke,</i> Strandgt., tlf. 1392	8.00	10.30
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke,</i> Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: Pater Hallvard Rieber-Mohn O.P., pater Erik Gunnes O.P.
Redaksjonens adresse: Neuberggaten 15, Oslo 3.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo.

Kontortid: 9—16. Lørdag: 9—14. - Tlf. 42 31 70

Boligtelefoner: Redaksjonen 55 07 71.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 20 pr. år - Kr. 10 pr. ½ år. Utlandet kr. 24.

Annonsener: 10 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 153 21

PÅ LANG SIKT

Vi lever sannelig i et motsetningenes land. Det slår også den som søker å kartlegge kristendommens plass i norsk hverdag — det brede register fra vestlandsk legmannsforkynnelse til hovedstads-radikalismens irritasjon over «folkekirken». Den førstnevnte ytterfløyen skal vi den gang bare antyde ved det pussige fotoet nederst på siden av de to tapre forkynnerne i Bergensregnet. Den sistnevnte kan det imidlertid være grunn til å stanse litt mer opp ved — for eksempel i forbindelse med en avis-kronikk som dr. Philip Houm nylig skrev om religionsundervisningen i de høyere skoler, og som vi går nærmere inn på i en kronikk inne i bladet.

Skolens kristendomsundervisning har ofte vært under debatt og egentlig uavbrutt et skjult irritament etter siste krig. Det er ikke underlig — den er nemlig i stadig bevegelse: Underveis fra sin opprinnelige mening til — noe annet. Når dr. Houm og den lutherske skolemannen Erling Smemo, som nylig har offentliggjort to kronikker i «Vårt Land» om det samme emnet, taler om kristendomsundervisningen, gnir en seg vantro i øynene og spør: Kjære — kan dette dreie seg om én og samme skole? Sett fra rektorboligens og fra «Dagbladet»s redaksjons vinduer, arter den seg nemlig så forskjellig som overhodet tenkelig. Det er den gamle spenningen mellom tese og antitese — som noen ganger kan bety teori og mot-teori — mens virkeligheten kan falle midt imellom.

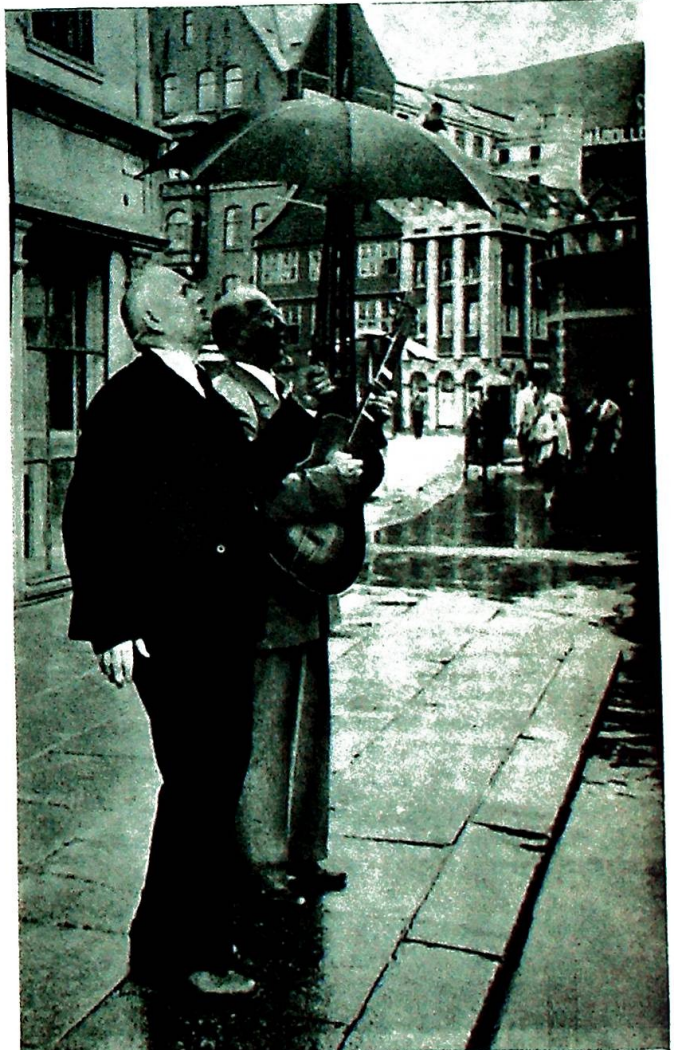
Tesen, sett gjennom den troendes briller, er denne: Skolen er opprinnelig utgått fra kirken, og er i sin religionsundervisning simpelthen den norske kirkes katekese av sine dømte medlemmer. Foreldre, skole og kirke skal samle seg i enighet om denne oppgave, som ligger innbefattet i dåpsløftet: Å forme troende, kristne karaktærmennesker. Som lærer for lærere vet Smemo selv sagt at dette er et idealt tenkesett, som mange steder kommer på farlig avstand fra selv det muligste verden — et besøk på en skole eller lærerskole og en samtale med såvel elever som de velmenende mennesker som forbereder seg til lærer- og lektorgjerningen ut fra beste skjønn og samvittighet, bringer oss ofte nokså langt fra rektorens retningslinjer om at «kristendoms-læren kan ikke innskrenke seg til nøktern og objektiv framlegging

av fakta. Det skal også gjøres naturligvis, men dessuten må han gjennom bønn og studium søke å ruste seg til sin oppgave som verbi minister. Han skal være Kristi vidne og sendebud... (og) levendegjøre ordet slik at Kristus trer fram som en levende Frelser... (samt) vise veien til kirken og menigheten».

Den høyere skoles religionsundervisning, meddelt av teologer, bygger jo dessuten videre på folkeskolens, hvor denne «kateketiske» karakter er ennå svakere, fordi «trosvitnene», med den tiltagende sekularisering av skoleverket, vel snart befinner seg like ettertrykkelig i mindretall her som i alle andre yrkesgrupper og kall, pretestanden unntatt. Den norske skole er, etter sin bokstav, en grunnlovsfestet kristen og evangelisk-luthersk konfesjonsskole. Men det er bokstaven. Ut over bokstaven, er den kristne «dåpsundervisningen» dessverre hurtig i ferd meg å bli en fiksjon.

Antitese — slik som dr. Houm utformer den — går vi som nevnt nærmere inn på annet steds i dette nummer. Ifølge den hører vel kristendomsundervisningen nærmest rettelig hjemme under den kritiske religionshistorie; sammen med Islam og buddhismen, men med den større plass på leseplanen som vår vestlige kultursammenheng gjør naturlig. Elevene skal ikke personlig engasjeres i den kristne trossammenheng og verdilære ut fra den dåp de har mottatt. De skal få noe som heter «vår tids syn» på Evangeliene, hvilket ved nærmere eftersyn viser seg å være en svært så tidsbestemt og tenden-

(Forts. neste side)

KRINGKASTET KRIS

EN SAMTALE MED NRK'S SIGURD LUNDE

En million mennesker ville gjenkjenne stemmen hans etter bare fem ord — en blid og fortrolig vestlandsstemme, som i mange år nå har fremlagt og kommentert gudstjenestene og kirkeprogrammene i NRK. Da Kringkastingen i 1952 omsider fant ut at de religiøse sendingene fordret, ikke bare en «konsulent», men en mann — minst — i full stilling, meldte der seg hele 30 personer som hadde mot på en av de mest delikate og kinkige jobbene i det store huset på Marienlyst. Sjefen, Kaare Fostervoll, må ha klødd seg i hodet over at en mann med så mange tilsynelatende handicaps som Sigurd Lunde fikk så mange sindige folks varme anbefaling. Han var ikke bare ung, og et relativt ubeskrevet blad. Han var dessuten Stavanger-mann, teolog fra Menighetsfakultetet, utgått fra et pietistisk preget misjonsmiljø og — toppen på kransekaken! — professor Ole Hallesbys svigersønn. Summert sammen minnet alt dette om en indremisjonsk Blitzkrieg for å sikre seg en nøkkelstilling i den kristne opinionsdannelse her hjemme.

Idag vet en bedre.

Det var en ny stilling Sigurd Lunde overtok, og få vil visst bestride at han under vaksomme øyne både innen-

og utenfor kringkastingshusets murer har vokset med den. Idag imøtekommer han med bredde og tolerant forståelse norsk kristenliv i hele dets vide register — selv vi katolikker som befinner oss ytterst på den ene fløyen og egentlig fjernt fra hans personlige kristne bakgrunn og temperament, skylder ham en kompliment for hans dyktighet og redelige objektivitet. I betraktning av den uoverskuelige rekkevidde hans arbeide har for kristenlivet i Norge, gjennom en kontakt som bokstavelig talt daglig er tilrettelagt på hans arbeidsbord, skylder vi ham dessuten interesse — hans observasjonspost når det gjelder norsk kristendom er helt uvanlig. Derfor dette intervjuet.

Sigurd Lunde er født i 1916, avsluttet sin teologi under krigen og var først i Det Norske Misjonsselskaps tjeneste. Etter et studieopphold i USA, hvor han fulgte forelesninger ved universitetet i Princeton med stipendium fra Kirkenes Verdensråd, og blant annet «snuste» litt på radioens muligheter som informasjonsorgan, ble han oppfordret til å søke den stillingen han har nå — og fikk den.

I denne samtalen med «St. Olav», sier Sigurd Lunde ett og annet om både radio og religion og om norsk kristendom og økumenikk som vi bør merke oss, dersom vi vil vurdere riktig det miljøet vi lever i.

Der er høyt under taket i de lyse stuene i Eilert Sundtsgate hvor Sigurd Lunde bor — det svarer til hans gjerning, som nødvendigvis er et stadig fornyet kompromiss mellom motsetninger ingen ville holde ut dersom de fikk råde grunnen alene. Igrunnen tenker vi oss visst alle det kristelige lytterpublikumet som et svært spesielt mindretalls-innslag i lyttermassen — i virkeligheten er det langt større enn vi tror og med stadig flytende grenser. Undersøkelser som Sveriges Radio og det britiske BBC har foretatt, viser klart, at opptil halvparten av den store mengde mennesker som lytter til de religiøse programmene, er folk som aldri setter sin fot i kirke eller bedehus. Akk! om vi kunne få predikantene til å huske det, sukker Sigurd Lunde — altfor mange har glemt å tale ut over de troendes flokk, til de kirkefremmede. Og

siøs agnostisisme — nyeste svenske rekrutt til hva Sigridd Undset engang brutalt kalte «de historiske Jesus'ers fantombbrigade». Innenfor dette sterkt forenklede syn er planmessig oppdragelse til bevisst tro «uredelighet», mens det motsatte er «fremskritt». Religionsundervisningens dårlige pedagogiske opplegg i vårt land (unge mennesker må og skal få bruke sin fornuft og sin kritikk, til å styrke sin tro!) får bære noe av ansvaret for den ganske utbredte oppfatning at tvil på den kristne åpenbarings virkelighetskarakter skulle være noe «redeligere» eller mer «intellektuelt» enn troen på den.

Poenget er dette: Disse to ytterligheter vil aldri kunne møtes i én og samme skole, i én og samme religionsundervisning. Våre lutherske medkristne, som her i landet ennå har den oppgave og det ansvar å påse at skolens kristendomsopplæring holder kristelig sett mål, har gode

grunner til å holde ørene stive i tiden som kommer. Foreløbig blir vel riktignok skolens kristne formålsparagraf stående. Men aktiviteten kan komme til å bli ganske livlig i dens slagskygge — opinionsgrunnet for at den norske statsskole forblir en kristen og konfesjonell skole helt frem til studenteksamen, vil nok fortsatt bli tynnere og tynnere. På lang sikt, og ved enden av denne utvikling ligger der, så vidt vi kan se, bare ett virkelig alternativ for mennesker som vil gi sine barn en kristen oppdragelse: Friskolen. Viser de fremsyn, kommer nok også lutherske kristne i Norge til å bidra til at den saken i tide blir tatt ut av partipolitikken og akseptert som det den er: Uttrykk for en menneskerettighet. Skolen er nemlig bokstavelig talt en vital front for en kirke som vil bevare sin frihet og sin handlekraft i et samfunn under avkristning. Som vårt eget.

HRM.

ETENDOM

han ler hjertelig, og noterer det bakerst i hjernen til senere bruk, da vi siterer hans kollega, pastor Ole Sæveruds treffende ord, om at «det teologiske studium skaper vel ikke alltid en teolog, men det tar alltid livet av en legmann». Det hører dessverre til de «økumeniske» sannheter — den kristne erfaring vi er felles om . . .

NORGES STØRSTE PREKESTOL

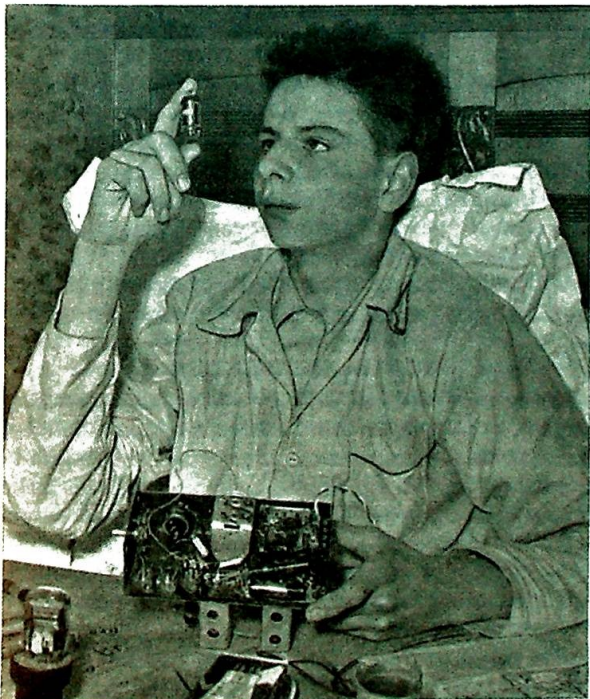
— Fortell litt om Deres arbeide og målsetningen for det! Han leter ikke nettopp etter ordene, den klare, nyanterte fremstilling er hans yrke.

— Mitt arbeide består i å tilrettelegge noe slikt som 450 religiøse programmer om året — den daglige morgenandakt, søndagens gudstjenester, torsdagens informasjonsprogrammer samt aftenmøtene søndag. Innholdet må planlegges, personene velges, programmene overvåkes og vurderes. Dertil reisene, korrespondansen, reportasjene, og de interne programdrøftelser i NRK. Kort sagt — nok å gjøre! Hva målsetningen angår, så skal jeg altså som Kringkastingsens mann best mulig dekke det betydelige behov for religiøse programmer som faktisk foreligger, mens jeg som en kirkens mann skal søke å engasjere så mange som mulig i troens liv og verdier.

Her sukker han litt over hva han har sett av katolsk radioinnsats rundt om i verden — steder hvor arbeidsforholdene synes ham ideelle, fordi folkene, utdannelsen og ressursene finnes og brukes rasjonelt.

— NRK er jo også noe til prekestol.

— Unektelig. Men kanskje overvurderer vi kringkastings-forkynnensens muligheter for å gripe *livsforvand-*

Radioen har lettet tilværelsen for mange ensomme, syke og invalide — menneskelig og religiøst. Denne gutten reparerer selv sitt apparat.

lende inn i menneskers tilværelse. Det hender selvfølgelig, men har ikke massevirkning. Jeg tror svært meget på betydningen av vår *informerende* oppgave. Ut over i troens grenseland, blant annet blant dem som en svensk forfatter har kalt «Guds barnebarn», når vi en mengde mennesker som vet forferdelig lite om kirke og kristendom — for eksempel om den kristne misjons innsats i verden. Og det samlede antall mennesker i kirkene hver søndag er bare en tiendedel av dem kringkastingsgudstjenesten vanligvis når.

— Hvordan fordeler interessen seg?

— Gudstjenesten søndag formiddag ligger på topp, med opptil 50% av alle voksne lyttere i Norge — det vil si omkring en million, i beste fall. Om møte-programmene søndag aften har vi ikke sikre opplysninger, men sannsynligvis kommer de som nr. 2. På tredjeplassen kommer så morgenandaktene — på et tidspunkt da folk flest allerede er på arbeid eller underveis til arbeidsplassen, men likevel lytter halvparten av dem som har mulighet for det. Og sist: Informasjonsprogrammene torsdag.

Han trekker litt på det — og føyer så til: Mange har forresten vondt for å begripe betydningen av informasjon, de vil ha oppbyggelse og forkynnelse der også, ut fra et ofte ensidig følelsesbestemt forhold til programmene.

— Der er vel en viss fare for kristelig «pop-kultur» også?

— Visst er der det. På den annen side: Der er altfor få som kan prestere den *gode* popularisering, det er i hvert fall et sjeldent talent hos teologer. Men ellers er der jo i det hele tatt — innenfor alle programtyper — en sørgelig mangel på virkelig fremragende folk for radio og TV — vi lever i et lite sprogsamfunn.

MIDT PÅ TREET

— Det må da være noe av et puslespill, dette arbeidet Deres?

— Som situasjonen er her hjemme, med så mange ulike livsmønstre og interesser, må der tas en rekke hensyn. Det er ikke bare å finne frem til dem som *kan*, vi må også veie opp det riktige forhold i vekt-skålene mellom de to målsortene, mellom statskirkelige og frikirkelige, mellom by og land, Sør og Nord og Øst og Vest, mellom teologiske retninger, mellom menn og kvinner . . . det er ikke alltid lett å få det til å klaffe, uten at noen mener seg forfordelt eller tilsidesatt. En viss motsetning er der jo mellom *utbredelse* og *kvalitet* i alt dette — skal en velge mellom de to, eller søke å kombinere?

— Nå et virkelig vrient spørsmål, Sigurd Lunde: Hva om en katolsk prest sendte Dem et forslag til morgenandakt som i form og innhold simpelthen var alminnelig, felles-kristen forkynnelse — ville De bruke ham?

— Hittil har jo ikke en slik eventualitet dukket opp; vi har opp til nå fulgt den praksis at vi har åpnet morgenandakten for folk fra Statskirken og protestantiske retninger tilsluttet de evangeliske samfunns fellestråd. Det vil si at ikke bare katolikker, men for eksempel adventistene hittil har vært utenfor. Denne praksis kan selvfølgelig diskuteres, men ett sted må jo grensen gå. Og polemikk skal selvsagt ikke prege disse programmene. I det tilfelle De nevner, synes jeg det riktige måtte være å minne om at NRK som sådan er ingen religiøs eller kirkelig institusjon og prinsipielt skulle være åpen, dersom et program radiomessig holder mål, og dersom det kan regnes med et sterkt ønske blant lytterne for et slikt program.

— Hm. Og katolsk gudstjeneste?

(Forts. neste side)

— Det har jo flere ganger funnet sted. Det kan blant annet med adskillig rett pekes på at mange av de integrerte flyktningene i Norge er katolikker, som rundt om i landet ofte bor langt fra kirke og prest, og som ville sette pris på en messe eller to i årets løp.

— Blir det ikke vel mye kritikk og klager å høre, i en stilling som Deres?

Han ler, og vifter avvergende med hånden:

— Jeg må visst være en overfladisk natur — i hvert fall lar jeg ikke kritikk bli liggende på sinnet. Men *misfornøyd* med programmene er jeg ofte — til dels må de lages under et tidspress som ikke gjør dem så gjennomarbeidet som vi gjerne ville. Blant annet ville vi gjerne hatt mer tid til å veilede og gi råd. Jeg gir endel timer på de praktisk-teologiske seminarene i bruk av radio, deltar i prestemøter osv., men det er for lite. Folk i radio, ikke minst predikanter og forkynnere, må avvennes med å se en usynlig *forsamling* eller menighet foran seg, når de taler. De må snarere tale til det ene mennesket som sitter i den tomme stolen på den andre siden av bordet i studio. Biskop Berggrav var suverén — han lot meg sitte der, og holdt så, for åpen mikrofon, en utmerket andakt for meg alene og dermed for hver enkelt lytter. Ett minutt før hans tid var ute, løftet jeg en finger, så rundet han fint av. Alt uten et ord notert! Radio krever *samtalens* tone. Men det er selvsagt ikke mange gitt å tale slik uten manuskript.

SPENNINGENES LAND

— A propos samtale — kunne dere ikke lage flere samtaleprogrammer om spenningene i norsk kristenliv? Enn om Carl Fredrik Wisløff og Jacob Jervell møttes foran mikrofonen angående Skriftens forståelse, eller Per Lønning og Tormod Vaagen til samtale om hva Kirken egentlig er for noe? Eller Arthur Berg og Alex Johnson om statskirkeordningen? Eller...

Han ler igjen, hvilket bekrefter oss i overbevisningen om at Norge er ett av disse få europeiske land der meningsforskjell *ikke* fører til kontakt — vi liker ikke å lytte til og snakke med folk vi er uenige med her på berget.

— Vi har jo hatt en del slike programmer, men jeg er ikke så sikker på verdien av debatter — hva kommer der egentlig ut av det? I det lange løp? Programmessig kan det være fikst, og slike programmer vil vi naturligvis ha, men...

— Nå til noe annet, Sigurd Lunde. Kringkastingsarbeidet har ført Dem på kryss og tvers i verden, blant annet har De jo sett verdenskirkenes perspektiver i New Delhi og Rom. Hvorfor er vi så økumenisk tilbakeliggende her hjemme?

Vi har trykket på den riktige knappen — han setter seg frem i stolen med alle ytre tegn på å ville markere et standpunkt.

— Det er selvfølgelig gledelig med den større forståelse kirkesamfunnene imellom, også det bedre forhold til den romerske kirke (og den romerske kirkes bedre forhold til oss!). Men jeg forstår godt at mange finner grunn til å være atskillig betenkt akkurat nå og sier som de innfødte bærerne til Stanley i Afrikas jungel: «Vi må sette oss og hvile litt, så sjelene våre kan nå oss igjen!» Det går for fort nå, etter min mening. Jeg er for så vidt enig med *Visser t'Hooft*, generalsekretæren i Kirkenes Verdensråd, som i sommer uttalte at den store fare for økumenikken og Kirkenes Verdensråd er suksessen.

Jeg tror på den økumeniske linje. Men den må få sin tid. Intet er vunnet i dybden dersom vi går fremover med

Har De gått trofast i *Katolsk Forum*? *Helt trofast?* Da har De, etter våre kalkyler, gått dit hele 126 aftener! I høst blir KF 10 år og 20 sesonger gammelt, og et tilbakeblikk ved dette første nevneverdige jubileum viser at foredragene har spent vidt og bredt. De 19 programmene hittil har beskjefteget seg ikke bare med den katolske og den lutherske kirke i fortid og nåtid og med økumenikkens mange problemer, men også med troens vesen og med spørsmålet om kristendommens historiske opprinnelse.

Litteraturen har fått sin rundelige del: Graham Greene, François Mauriac, Georges Bernanos, Evelyn Waugh, Paul Claudel, Huysmans, Albert Camus, G. K. Chesterton, J. Schwarz-Bart, Morris West, H. C. Branner, Heinrich Böll, og her hjemme Arne Garborg og Sigrid Undset. Sistnevnte har, av ulike foredragsholdere og fra nye synsvinkler vært på programmet hele åtte ganger! *Teatret* har også vært streifet, fra middelalder-mysteriene til Axel Kiellands drama over Helander-saken, og med særlig vekt på scenekunst med religiøst innslag: Eliot, Claudel, Fabbri, Hochwälder, Greene. Den bildende kunsten har heller ikke manglet, like lite som kirke-arkitekturen før og nå. Regelmessig har KF ellers arrangert kirkekonsserter, informert om den gregorianske sangen og kommentert filmens kunstneriske og menneskelige problemer. Streiftog i filosofien (Thomas Aquinas, Galilei, Pascal, Kierkegaard, Bertrand Russell, Teilhard de Chardin, Hedenius, Sartre, Ny-thomismen) har vakt uventet stor interesse. KF har også hentet emner fra mentalhygienens, pedagogikkens, samtidshistoriens og samfunnsforståelsens områder.

Foruten dominikaner-patrene, har en rekke innbudte foredragsholdere, prester og legfolk, katolikker og ikke-

en voksende følelse av å gi opp ting som er viktige for oss, og som vi etter Skriften er forpliktet på. Forståelsen for at noe av det vi holder for vesentlig kanskje, ved nærmere eftersyn, ikke er så vesentlig, må få tid til å modnes, innenfra. Vi må ikke få følelsen av at enhet og forbrødring presses igjennom ved et slags kupp, eller i en slags uklar stemningsrus.

— Alt dette lar seg høre. Men går det allikevel ikke for langsomt hos oss i Norge?

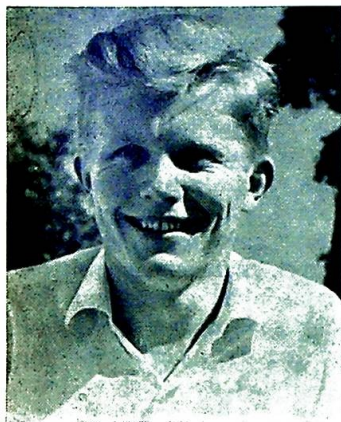
NORGE OG VERDEN

— Det har allerede skjedd en veldig klimaforandring, ikke minst synes jeg katolikkene har vist seg langt mer forståelsesfulle de siste årene. Personlig er jeg glad for alt som skaper *avklaring*. Innen kirken og mellom kirkene. Avklaring når det gjelder det som binder oss sammen, og det som ennå skiller. Men i enhetsarbeidet skal en kirke — etter min mening — bevege seg langsomt. Ikke så langsomt som før, men langsomt. Terrenget er ikke uten vesentlige farer. Hvert land har sin kristne historie, sitt miljø og sin forpliktelse på Guds ord slik de forstår det. På bakgrunn av *vårt* miljø, skjønner jeg godt dem som er reservert og synes de kommer for hodekulls inn i enheten. Det er kanskje ikke alltid forsvarlig, men det er da forklarlig?

- 20 SESONGER!

PROGRAM I HØST

katolikker, sørget for å gjøre programmene allsidige — KF står her i gjeld til Ørnulf Ranheimsæter, Carl Fredrik Engelstad, Per Saugstad, Brikt Jensen, Daniel Haakonsen, H. P. L'Orange, Ebba Hashund, Hans Aaraas, Lars Roar Langslet, Johs. Duin, Fredrik Werring, biskop J. Rùth, Cato Hambro, Trond Winje, Erik Pierstorff, Knut Erik Tranøy, Bernt Lange, Edvard Vogt, og den altfor tidlig bortgangne Olav Paus Grunt. Fra nabolandene har Peter Schindler, Sven Stolpe, Karl Søndergaard, Bjørn Rasmussen, Henrik Roos S. J., Olaf Pedersen, Knud Ballin og Gunnel Vallqvist bidratt til aftnene — fra England jesuittpateren og filosofen F. C. Copleston.

FRA
MORRIS WEST
TIL
«POP-KULTUR»
—
HØSTENS
PROGRAM

Andreas Skartveit.

Bakgrunnen forplikter, og det er med et allsidig program KF i høst går inn i sin første «jubileumssesong», i håpet om at dets «tilvante» venner ikke bare selv slutter opp

om arrangementene, men også gjør dem kjent og bringer egne venner og bekjente med til aftnene.

Sesongen åpner 1. oktober, da pater Erik Gunnæs i et foredrag «à-jour-fører» det II. Vatikankonsil, hvis 2. sesjon da nettopp er åpnet i Rom, og som etter paveskiftet og det arbeide som er gjort siden siste sesjon, befinner seg ved et interessant vendepunkt. Følgende tirsdag taler pater Hallvard Rieber-Mohn om «Paven i roman og drama» — en omtale av Morris Wests nye roman «I fiskernes sko» og Rolf Hochhuths meget omdiskuterte drama «Der Stellvertreter», hvor pave Pius XII anklages for medskyld i jødernes tragedie under siste krig — stykket er planlagt oppsatt i Oslo i vinter. Den 15. oktober taler en av Kringkastingens nye, unge krefter, Andreas Skartveit om et brennaktuelt debattertemne: «Pop-kultur og menneskesyn». Senere i semesteret taler pater Albert Raulin om «Kritikk til kirken?» — en sammenligning mellom kristen selvransakelse idag, på katolsk og protestantisk kulturgrunn. Pater Finn Thorn rører, gjennom et foredrag kalt «Kan Skriften stå alene?» ved et av de mest sentrale samtale-emner i den økumeniske debatt. I november taler pater Thomas Patfoort om «Liturgiens ånd — symbol og virkelighet», og illustrerer sitt foredrag med en god kortfilm om prestevielsens symbolrike seremonier. Gisle Espolin Johnson taler ut fra sin rike terapeutiske og pedagogiske erfaring om «Kirken og de døve», og programmet — som i detalj kommer i neste nr. av «St. Olav» — avsluttes ved utgangen av november med et foredrag av pater Hallvard Rieber-Mohn om «Pressen og medmennesket».

☆

«Kirken var ikke noe livløst legeme. Ifølge lignelsen i Evangeliet var den et tre, hvis hele liv allerede lå innelukket i frøet, og som for hvert år måtte legge noe nytt til sin vekst og sin fruktbarhet, mens fler og fler fugler bygget sine reder i dets grener.»

(MORRIS WEST:
«THE SHOES OF THE FISHERMAN»).

Vekkelses- og legmannskristendommen har nå engang preget hele vår moderne historie her hjemme. Det er jeg glad for. Kristelig sett synes jeg stort sett den er bibelsk forsvarlig, at den har stått sin prøve og gitt varige resultater. På den bakgrunn er det ikke rart om en er noe tilbakeholdende blant annet overfor den kirkelighet som gjerne følger i økumenikkens kjølvann. Det er så altfor lett å finne sammen i interessen for det liturgiske...

— Kan det ikke tenkes, innvender vi, at en slik «kirkelighet» tvertom er en vekst inn i det objektive og absolutte ved det kristne mysterium, ut over både personlig «erfaringskristendom» av mer følelses-subjektiv art, og ut over historisk og sosialt betingede sær-opplevelser av hva kristendom egentlig er?

— Kristenlivet er jo også personlig tilegnelse og avgjørelse, og jeg ville synes det var sørgelig dersom reaksjonen mot noe som har vært en så markert verdi i norsk kristenliv, skulle føre til en underkjennelse av det umistelige i legmannsbevegelsen, som det nå tildels skjer i Danmark.

Sigurd Lunde er blitt så varm i tøyet som en så saklig informasjonsmann kan bli, og vi slipper ham ikke uten en siste «tankeställare» og hans reaksjon på den:

— Er ikke problemet her hjemme det, at det gode i norsk legmannskristendom lett blir utålelig når det blir

ensidig, enerådende og intolerant, som det har skjedd både her og der og nå og da?

Sigurd Lunde runder sitt svar så fint av, at en skulle tro vi hadde en rød lampe over oss, mikrofonen foran oss og 30 sekunder igjen før vi blir avbrutt av værmelding og dagsnytt.

— Jeg innrømmer gjerne at der jevnt over har vært for lite utsyn, for lite horisont, og gjentar: Det er mer forklarlig enn forsvarlig. Men også her må vi ha tid, så vi makter å forene det gode i arven fra Hauge, som nå denne sans for trosalvoret, arbeidets gudstjeneste og dagliglivets etikk, med utsynet og fordrageligheten overfor kristne som lever det samme Evangelium i en helt annen livstype.

Så er vi altså uenige om *farten*, men det bevegelige og dynamiske ved kristendommen ser jo begge parter: At kristendom i sitt vesen; det vesen som både protestanter og katolikker så altfor ofte forråder ut fra den menneskelige natur de i hvert fall har felles, simpelthen er oppbrudd. Sigurd Lunde formet det slik: Blant de «kristne» verber i Evangeliet er «gå» — imperativ! — ett av de viktigste. Hvilket er en formulering verdig både for kynneren og reporteren i ham.

Noe å samtale om

Som nevnt i forrige nummer av «St. Olav», er sommeren rik på viktige kirkelige begivenheter. En av dem, av betydelig økumenisk rekkevidde, er Det Lutherske Verdensforbunds kongress i Helsinki i begynnelsen av august.

Det er først relativt nylig at de lutherske kirkesamfunnene har søkt sammen i et nærmere fellesskap ut over landegrensene. Et «luthersk verdenskonvent» ble stiftet etter første verdenskrig, men det Lutherske Verdensforbund, som ble grunnlagt i Lund i 1947, har kunnet utfolde seg i en helt endret internasjonal og økumenisk atmosfære. Kongressen i Helsinki var forbundets fjerde generalforsamling, og skulle ta stilling til problemer temmelig parallelle til mange av det annet Vatikankonkils: Den ikke-kristne verden er en utfordring til selvbesinnelse for de kristne kirker. Det gjelder å nå «ut av ghettoen», å formulere evangeliet i et sprog som vår tid kan forstå, å gjøre budskapet relevant til de problemer som våre dagers mennesker stiller seg.

Kongressen var riktignok ifølge en rekke av deltagerne langt fra hundre prosent vellykket. Altfor viktige og vanskelige problemer i alt for stort antall skulle drøftes på alt for kort tid. Enkelte viktige avgjørelser ble allikevel tatt, og andre saker ble iallfall luftet.

Sterk strid oppstod om møtets viktigste post: En rapport over selve lutherdommens kjernepunkt, rettferdiggjørelseslæren. Spørsmålet var ikke bare hvorvidt dagens mennesker er interessert i rettferdiggjørelsen, enn si er i stand til å gjøre rede for hva den består i. Den kommisjonen som stod for rapporten, hadde ikke nølt med å trenge langt dypere, og spørre seg selv hvorvidt denne doktrinen for det første virkelig utgjør summen av Det Nye Testaments lære, og for det annet, hvorvidt den lutherske forståelse av den er korrekt. Svaret ble temmelig oppsiktsvekkende: Rapporten svarer ja på det første punkt bare med sterke forbehold, og tar enda sterkere reservasjoner når det gjelder det annet.

I virkeligheten ser det ut til at rapportens konklusjoner på disse viktige punktene kommer temmelig nær den moderne katolske kritikk av reformasjonens hovedtese: Man vil langt på vei anerkjenne Luthers *anliggende*, når han hevdet «troen alene», «nåden alene» — det er snarere hans *utformning* av denne læren, og hans krav på å ha den eneste rette innsikt i Det Nye Testamente på dette punkt, man ikke kan godta.

De mer «gammeltroende» blant delegatene kom da også til å rette sterk kritikk mot rapporten, som de fryktet ville underminere selve de lutherske kirkers grunn. Biskop Bo Giertz mente den kunne utnyttes i «anti-luthersk propaganda», og også den norske gruppen ser ut til å ha gått sterkt imot. «Et stivt stykke» ble den kalt av Bo Giertz, og enden ble at den ble tilbakesendt kommisjonen til fornyet drøftelse.

Den økumeniske utfordring til Verdensforbundet blir imidlertid stående. Det er forbundet seg også sterkere bevisst enn noen sinne: Generalforsamlingen vedtok med stor majoritet å utvide sitt økumeniske forsk-

ningsarbeid, ved å flytte den hittil temmelig beskjedne virksomhet det har drevet ved sitt økumeniske institutt i København til en by på kontinentet (sannsynligvis Strasbourg) der mulighetene for bred kontakt med ganske særlig den katolske kirke er vesentlig større enn i Danmark. I rapporten om denne saken heter det bl. a.: «Vi vil ikke uttale oss for tidlig, eller trekke forhastede slutninger om en gjenforening innen kristenheten, men selve det faktum at den nye dialogen (dialogen med Roma) eksisterer, er viktig nok.»

Også blant de lutherske samfunn innbyrdes er det sterkt behov for et sterkere økumenisk sinnelag. Det spørsmål har stilt seg, hvorvidt Verdensforbundet skal utgjøre en virkelig luthersk verdenskirke, eller hvorvidt det skal forbli et rent kontaktforum. Foreløpig er dette siste den eneste rimelige løsning. Bare ca. 50 av verdens 73 millioner lutheranere tilhører forbundet, og selv blant dem er det en rekke kirker som ikke har fullt fellesskap, hverken om preken eller nattverd. Professor Prenter fra Danmark brukte sterke ord om denne situasjonen, og det samme gjorde amerikaneren Clifford Nelson i sitt foredrag om «Den eneste lutherske kirke og de lutherske kirkene», der han sterkt fremhevet økumenismens utfordring til lutheranerne. Kirken må aldri glemme at den er Ordets tjener, sa professor Nelson, og som tjener må den være lydige til døden, være seg dypt bevisst at den som organisasjon må være rede til å dø. «Det er bare dersom vi og de andre kirker er «lydige inntil døden» at Gud kan «opphøye oss» og på den måten vise verden hen til sin tjener, den eneste, hellige, almindelige og apostoliske kirke.»

Det var også første gang to katolske observatører var til stede ved en av Verdensforbundets kongresser.

Fra høyre: Johannes XXIII, professor Skjoldsgaard og Mgr. Willebrands.

UREDELIG PEDAGOGIKK?

RANDBEMERKNINGER TIL EN AVISKRONIKK

I en aviskronikk (Dagbladet, 21. august) har dr. *Philip Houm* nylig «i redelighetens navn» dradd til felts mot visse forhold i kristendomsundervisningen på de høyere skoletrinn her i landet. Han har tatt for seg en rekke lærebøker i religion, delvis svenske og delvis norske, og har sammenlignet dem, med henblikk på å vurdere deres gjengivelse av historien omkring Jesus fra Nasaret. Han er kommet til det resultat, at sammenligningen må virke meget ubehagelig, ja «uhyggelig» på en nordmann. Mens en på den andre siden av Kjølen finner en rekke lærebøker som åpent og ærlig fremlegger «vår tids syn» på det som dengang hendte i Palestina, finner en i de tilsvarende verker i Norge knapt noe som tyder på at disse bøker er blitt forfattet i vårt eget århundre, eller at de er skrevet med henblikk på skolens høyere klasser.

De norske religionsbøker mistenkes, eller rettere sagt: *anklages* for «å underslå og atter underslå elementære fakta og fortolkningsmuligheter på et så sentralt felt som det dreier seg om her». Det er desto bitrere, som kollegene i grannelandet faktisk løser oppgaven!

UNDERSLÅTTE FAKTA?

Hva er nå de elementære fakta og fortolkningsmuligheter som Houm har funnet i de svenske og savnet i de norske lærebøker? De vesentligste er følgende:

a) beretningene omkring Jesu fødsel hører historisk sett til det mest usikre i evangeliene. Læren om jomfrufødselen ble i den gamle kirke et uttrykk for forestillingen om Jesu høyhet.

b) de underfulle tegn som inntraff ved Jesu død har *symbolsk* betydning.

c) at noen hadde fjernet Jesu lik ble tidlig betraktet som en mulig forklaring på den tomme grav (som Paulus forresten ikke synes å ha hatt kjennskap til).

d) mange kristne stiller seg tvilende overfor de undergjæringer som evangeliene beretter om, og mener at Jesu guddommelighet ikke ligger i at han kunne gjøre mirakler. «Det er nærliggende å tenke seg at de første kristnes tro på Jesus som frelser og Messias har gitt seg uttrykk i beretningene om hans guddommelige makt. Man var overbevist om at han hersket over døden og over naturens krefter, og av den overbevisningen er disse fortellingene vokst fram.»

e) i avsnittene om Jesu mirakler, er evangeliene forfattere barn av sin tid.

f) det kan ha oppstått en del beretninger og også en del Jesu-ord uten noe historisk grunnlag, mellom Jesu død og de første opptegnelser om hans virksomhet. Evangeliene er skrevet i den hensikt å få mennesker til å tro på Jesus som Messias. Bergprekenen for eksempel er et produkt av den urkristne menighet, som gjennom den ville gi en fyldig fremstilling av forkynneren Jesus.

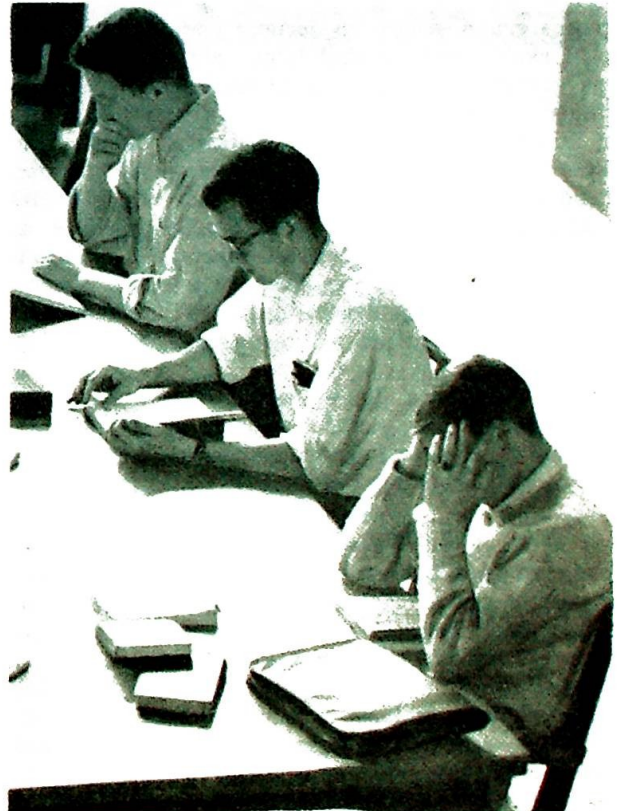
g) Jesu ord har en historisk sammenheng som gjør at de ikke uten videre kan betraktes som almengyldige.

En vil ved å gjennomgå disse punkter ha merket at det praktisk talt overalt dreier seg om *fortolkningsmuligheter*, og ikke om fakta. Men før vi går videre og forsøker å skjelne mellom klinten og hveten i disse brogede påstander, må vi presisere at kronikkforfatterens hensikt ikke synes å være å ramme kristendommen eller religionsundervisningen som sådan. Tvertom: han er snarere redd for at de elever som ikke får kjennskap til disse fortolkningsmuligheter, kommer til å avskrive hele kristendommen under ett, som uantagelig. Og han siterer til slutt *Albert Schweitzer*, som hevder at den kristne sannhet ville ha en ganske annen posisjon i vår moderne verden, hvis dens forhold til den historiske sannhet i alle deler var som den burde.

REDELIGHET OG TRO

Det store spørsmål er selvfølgelig om alle de omtalte fortolkningsmuligheter i den grad fortjener å bli fremhevet, at en kan tale om «underslag» dersom de ikke blir nevnt. Det er imidlertid en del viktige distinksjoner som først bør gjøres, for å klarlegge dette problem.

I Sverige har det hevet seg røster som forlanger at det teologiske fakultet skal nedlegges, med følgende be-

Hvor mange norske skoleungdommer ser religionsundervisningen i gymnaset i sammenheng med sin egen dåp og sin kristen-status i kirken?

grunnelse: Enten er teologien uvitenskapelig, og da fortjener den ingen plass ved et universitet — eller den er vitenskapelig og da er den ikke noe annet enn en gren av idéhistorien eller religionshistorien, og hører da hjemme ved det historiske fakultet.

Problemet er såvisst ikke uten relevans i et land, hvor mange stiller seg skeptiske overfor kristendommen som en *åpenbart* religion, med Gud som lærer i Kristus, dvs. med Gud som en sannhetskilde gjennom hans ord. Det er nemlig bare innenfor den kristne forståelse av åpenbaringen at et teologisk fakultet kan forsvare sin eksistensberettigelse. Houm taler litt enfoldig om «vår tids syn på det som fortelles om Jesus fra Nasaret». Det er riktig at bibelforskerne, enten de nå er protestanter, katolikker eller ikke-troende, i den senere tid, ved hjelp av fordomsfri forskning, er kommet til enighet på mange viktige punkter.

Dette har vi all grunn til å glede oss over. Men det er like sikkert at vår tid på ingen måte har et *felles* syn på hvordan kristendommens opprinnelse religiøst sett skal tolkes. Det kan ikke ha unngått Houms oppmerksomhet at det er ett av de sentrale punkter i kulturdebatten også i vår tid. En kan selvfølgelig fullt ut være intellektuelt redelig og akseptere kristendommen som en åpenbart religion.

Selv de som oppfatter teologien som en særskilt disiplin, hvilket forutsetter at en aksepterer kristendommen som en åpenbaring, vil kunne ha avvikende meninger om formålet ved den kristne religionsundervisning på en offentlig skole. Når meningene i landet er delt, vil noen forutsette at hensikten med denne undervisning må være å orientere om hva der på forskjellige hold menes om kristendommen. Det vil da være full adgang for enhver kvalifisert lektor til å undervise i kristendom, uansett vedkommendes eget religiøse standpunkt, og kirken vil bli henvist til selv å sørge for sin undervisning på troens grunn. Andre vil derimot være av den oppfatning at skolen nettopp skal bygge sin undervisning på troens grunnlag, i et land hvor kristendommen har en privilegert status gjennom en statskirke. Det vil være kjent at det offentlige her har inntatt avvikende standpunkter i Sverige og i Norge: I Sverige har læreren i kristendom ingen plikt til å tilhøre den offisielle kirke, og undervisningen skal være refererende. I Norge, derimot, holder en — selv om den nye dissenterlov skulle åpne litt større adgang til denne gren av undervisningen — fast ved at religionsundervisningen er konfesjonell. Det er klart at denne forskjell må gi seg utslag i utformingen av lærebøkene.

Det som forplikter alle, er redelighet overfor det som må bli betraktet som *sannhet*, men det er et faktum at såvel oppfatningen av kristendommen som skolefag som lovgivningen i de to land er forskjellig.

DET SIKRE OG DET UVISSE

Vender vi så tilbake til de bevis dr. Houm gir for at de svenske lærebokforfattere har løst den oppgave som deres norske kolleger har snublet over, merker vi oss at de omtalte punkter er av høyst ulik verdi.

Når det for eksempel står at evangeliene *i stykkene om Jesu mirakler* er barn av sin tid, har vi grunn til å forundre oss over en slik begrensning. Vi mener at evangeliene som litterære verker *i enhver henseende* er barn av sin tid. Av hvilken tid skulle de ellers være barn? Men det betyr ikke at de ikke formidler sannheten, og det er et meget tvilsomt kriterium å velge og vrake i disse dokumenter ut fra våre filosofiske forutsetninger. Vi må

snarere lære å forstå den tid de er barn av, for å begripe hva de egentlig vidner om. At Jesu ord står i en historisk sammenheng, og at de først får sin almenyldige betydning når de blir plasert i den sammenhengen, er likeledes innlysende også for den troende kristne.

At bergprekenen skulle være et produkt av den urkristne menighet, er sikkert både riktig og galt: Det er neppe tvil om at bergprekenen, slik som vi finner den hos Matteus, er en litterær komposisjon, men det betyr ikke at den forkynnelse den innebærer, ikke er autentisk.

At beretningene omkring Jesu fødsel ikke hører hjemme i den helt primitive forkynnelse og at de historisk sett står i en særklasse, er et punkt som alle i dag er enige om. Men det er derimot ikke i ringeste grad blitt ført noen *historiske* beviser for at jomfrufødselen skulle være en myte, selv om det er riktig at denne tese har funnet mange forkjempere.

Det *symbolske* perspektiv i mange evangeliske beretninger er rikelig dokumentert av litterære studier, men det hørte nettopp hjemme i datidens litterære tradisjoner å gi en faktisk, historisk hendelse en symbolsk bakgrunn: det er bare for oss moderne at symbol og virkelighet er motsetninger.

Det er riktig at evangeliene er blitt skrevet i den hensikt å få mennesker til å tro på Jesus som Messias; de sier det selv. Men det betyr ikke at de er oppdiktet.

Det er i det hele tatt svært lite av det materiale dr. Houm nevner i sin kronikk, som kan sies å ha sin selvskrevne plass i den norske religionsundervisning. Det dreier seg om høyst diskutabile fortolkningsmuligheter.

FRA BARN TIL VOKSEN

Det kan godt hende at norske lærebøker allikevel i stor utstrekning fortjener noe av den kritikken som Houm formulerer et sted: Der er ingenting som kan tyde på at disse lærebøkene er skrevet i vårt eget århundre, ingenting som ikke snarere virker skrevet for de lavere trinnene i folkeskolen.

Selv om dette er for absolutt formulert, til ikke å være urettferdig, er det et spørsmål om en ikke her rører ved et forhold ved de norske lærebøker for skolens høyere klasser som strekker seg langt ut over religionsundervisningens grenser. De skolebøker barna får på de høyere trinn stiller nemlig, ikke minst når det gjelder historie og litteratur, ikke stort større krav enn en kunne vente øverst i folkeskolen, og gir ikke plass til svært meget personlig tilegnelse av et rikt stoff. (Sverige har her i det hele tatt andre tradisjoner.) I dette perspektiv er det unektelig høyst påkrevet, at religionsundervisningen virkelig tar opp den oppgave å hjelpe barn over fra en barnetro til en selvstendig religiøs tenkning, med forankring i de tankestrømninger som preger vårt eget århundre. Men Houm tar grundig feil, dersom han mener at dette er ensbetydende med et ensidig forsøk på relativisering av evangeliene vidnesbyrd. Der er nemlig skjedd meget på det teologiske område, ikke minst siden krigen, som også har ledet til en dypere forståelse av det Nye Testamente: Gjenoppdagelsen av *kirkens* plass i det Nye Testamente er her ikke det minst viktige. Tenk om en fikk fornyet religionsundervisningen i de høyere klasser, ikke bare ensidig ut fra den kritikk som med positive resultater har satt det Nye Testamentes skrifter i en riktigere litterær og historisk sammenheng. Men med større bredde, og med et *mål* for øye: Å stille ungdommen overfor en undervisning som gir den et virkelig innblikk i voksne menneskers kristne overbevisning.

BLIKK på TIDEN

UNDER DUSKEN

■ Når dette skrives står landet i duskeluens tegn — imatrikulering og jubileer markerer det akademiske arbeidsårs begynnelse. Som 17. mai er dette en del av vår norske folklore som savner sitt eksakte sidestykke i den ikke ubetydelige ikke-norske del av verden: Andre land har ganske visst så vel nasjonaldager som universitetsliv, men vår barnlige glede er — i de to sammenhenger — original hjemmevare. Ikke noen nasjon tar visst så dødsens alvorlig denne ytterst beskjedne *begynner*-eksamen til det akademiske liv som vi nordmenn. Opptil 50 år senere bærer vi henrykt til skue det sorte silkeplagg som vitner om denne ufattelige bragd, og feirer åremålsdagen omhyggelig, til adskillig sjenanse for den ikke-akademiske del av befolkningen, som dessverre aldri ved selvsyn har fått konstatere hvor ytterst lite der er å feire.

Ett av de morsomste innslag er 25-års-jubilantenes minnebok — trykt på fint, glattet kunstpapir. Forrest står de — noen ganger avslørende lette! — oppgavene til kulletts examen artium for et kvart sekel siden, samt vurderinger av «da og nå», ved kulletts mer penneføre representanter. Dernest følger vita til årsklassens samtlige artianere — i de tidligere årganger et dobbelt fengslende materiale for så vidt som det var forsynt med et dobbelt sett fotos: Hele veien fra den nybakte students tynne hals og ubeskrevne ansikt til den satte og velplaserte samfunnsborger. Med samt hver enkelt «livsfilosofi» mer og mer, ettersom kullene vokste, komprimert i pilleform, og åpenbart svært ofte uten å lide vesentlig overlast ved det.

Georges Bernanos skriver etsteds pessimistisk om 40-årene i et menneskes liv noe slikt som at de er «den fryktelige tid da en *blir* (for godt) hva en *er*» — normalt uten muligheter for oppbrudd og nytt liv. I årets bok for 25-års-studentene — de ca. 45-årige norske kvinner og menn — skriver journalist Bjørn Carling om kulletts særpreg, som i den henseende kanskje ikke er så oppmuntrende, vel overbærende som han er med dets mangel på «engasjement». Hans kritikk over tidligere etterkrigsgenerasjoners desperate begeistring for røde og svarte absolutismer er der så visst ingen grunn til å motsi. Men at mett nøytralitet — den som etter sigende preger hans egen generasjon — skulle være alternativet — det var jo ikke meningen:

«De som ennå en stakket stund pustet til ilden, var slåsskjempene fra 1930-årene som tok opp igjen våpnene fra den gang. Men snart stilnet også dette spinkle våpengny, og det falt en stor stillhet over landet.

Stort sett har likegyldigheten, «kulturpausen» i nyere Norges historie, vart langt framover mot 1960. Da kastet en generasjon av «sinte unge menn» og kvinner seg inn i kampen om bomber og blokker.»

Men altså stort sett et slektledd uten ansikt, «for land og kirke et gagnløst tre»? spør Carling. Han er slett ikke sikker, og siterer den britiske historikeren Sir Lewis Namier, som skriver:

«Noen politiske tenkere klager over den «trette pausen» og over at vi her i landet for tiden savner en prinsipiell debatt om de store politiske linjer. Man søker å finne praktiske løsninger på konkrete problemer, mens programmer og idealer blir glemt innen begge partier. Men for meg ser det ut som om denne holdning innebærer en større modenhet som nasjon, og jeg håper bare at den får lov å fortsette riktig lenge uten å bli forstyrt av politiske idealer og livssyn.»

Det var nå svært til mett middagshvile!

EN KLYPE SALT

■ Reklamen og dens berettigelse har stadig vært i søkelyset i den siste tiden — alvorlige folk har nevnt uhyrlige summer «kastet bort» på reklamens harde konkurranse om vår oppmerksomhet når det gjelder stort sett likeverdige forbruksvarer, og har bekymret seg over reklamens tilbøyelighet til å påtvinge oss «uegentlige» bruksbehov og det frie næringslivs skanser har der vært skutt tilbake, med både skarpladd og løst krutt. Ikke minst har det vært understreket hvor *sannferdig* reklamen er, og må være for å hevde seg hos oss.

Efter et årelangt bombardement fra tannpastaprodusenter via presse og film og plakater er det derfor med ikke liten forundring at vi i et lite bortgjemt leserbrev i en avis leser: Når det gjelder firmaer, «som til og med reklamerer med at ved bruk av denne pasta blir tennene «skinnende hvite» osv., vil jeg si: Tennene kan overhodet ikke forandre den farge de allerede har. Personlig tar jeg en klype salt i lunkent vann, noe som har vært tilstrekkelig opp i en nokså høy alder.»

Uttalelsen fører neppe til ekstra million-inntekter i saltbransjen, men den er altså undertegnet: Rasmus Øwre, tannlege, dr. med. dent. — de tre siste forkortningene skulle fastslå en usedvanlig kompetanse. Var det ikke — i vårt debattglade land — en idé å innby tre pasta-produsenter og tre tannleger til rundbordsamtale foran mikrofonen — hvis da ikke sannferdigheten blir altfor kostbar?

FARESIGNAL

■ I Norge skal en helst ikke være veltalende eller -skrivende; det er — nåja mistenkelig. Noen av dem som har noe viktig på hjertet finner imidlertid lett en ypperlig form for sine tanker — det passerer ikke ustraffet: En av våre mest solide nasjonal-fordommer går ut på at der hvor formen er god, skal nok innholdet vise seg å være skralt. Å jøje oss — form og innhold, det blir oss for mye! Som når forlagsdirektør Henrik Groth år om annet nærmer seg vårt mer eller mindre forkjølte kulturliv og tar puls og temperatur i en artikkel eller et foredrag. Det er dessverre finslepet. Annetsteds ville dette *åpenbare* hans alvor og slagkraft. Men så rart er vi beskafne at her *tildækker* det nesten hans viktige anliggende.

I et forord til forlagskatalogen fra Cappelen, gjengitt som kronikk i både den ene og den annen avis og henrykt klippet og kommentert ut over i underholdningsspaltene, gjentar og dokumenterer Groth sin advarsel om den dødelige fare vår litteratur, vårt språk og dermed hele vårt kulturliv befinner seg i. Det er skremmende fremtidsvyer, belagt med tall og konkrete forslag om redningstiltak. Enten regjeringsskiftet innevarsler et varig «systemskifte» eller ikke, får en håpe at de blir studert med ansvarsfølelse og innsikt på både det ene og det andre kulturpolitiske hold. Vårt handicap som «minimums-nasjon» i en verden der «de store enheter» hva språk og økonomi angår, marsjerer opp med en elefants knusende

tyngde, er noe som må planmessig *motvirkes*, med vel gjennomtenkte kulturelle beredskapstiltak. Ellers sitter vi en dag sjelelig sett som flyktninger og *displaced persons* i vårt eget fedreland, berøvet vår kulturelle selvstendighet.

I et folk på tre og en halv million må umistelige verdier idag fremmes om de skal overleve. I virkeligheten er det det motsatte som skjer:

«Hvordan kan et folk som trues av stormaktenes kulturelle og språklige integrasjon, rolig finne seg i at Staten fører en diskriminerende politikk overfor bøker? I løpet av den tiårsperiode vi har behandlet her, har Staten inkassert nesten 100 millioner kroner i omsetningsavgift på bøker. Dette ville være en tvilsom politikk, selv om alle trykksaker var stillet likt (...). Men i Norge går ukepressen, som bøkene så hårdt konkurrerer med, avgiftsfritt ut til et enormt publikum! Ikke noe land i verden kan oppvise maken til kulturpolitikk. Ikke noe land i verden har mindre råd til en slik politikk. Det er harakiri. Og bak denne politikk står et Storting som stadig — og med urette — peker på ukepressens fordervelige innflytelse på folkets lesevaner.»

Groth verger seg mot enhver anklage for å stå på molbo-standpunkter når han vil skape et vern om selve vårt særegne uttrykk, i vårt sprog og i vår litteratur. Den stadig økende adgang som skoleutdannelsen gir oss til verdensprogenes litteratur, hindrer ham ikke i å runde av sin ssvovel-tale i en resignasjon som hever seg til den bitende ironi:

«For den språkmektige nordmann er denne utvikling gledelig. Han drar full nytte av den. Og når vi alle engang blir språkmektige, blir nytten og gleden almen. Når alt kommer til alt er kanskje mine bekymringer utslag av nasjonale fordommer. Mitt tyktflytende bondeblood hindrer meg i å godta universelle tusenårsperspektiver uten forbehold. For hva skal vi — i det lange løp — med norske diktere og bøker på norsk? Er vi flinke nok, lærer vi dessuten å skrive engelsk.

Vi kan likevel sikre vårt eget språk et varig liv. Vi overlater det til sinkene og tilkortkommerne.»

Huff!

Frater Candidus.

LEGMANNSRÅDET

Legmannsrådet er det katolske legfolkets utvalg, og har viktige saker å ivareta på Kirkens vegne. Nå vender det seg til alle norske katolikker og utesker deres meningsytring.

I Legmannsrådets statutter § 3 og 4 heter det:

3. Rådet består av formann, sekretær, økonom og minimum fem andre legfolk, samt en geistlig rådgiver. De forskjellige sektorer av katolsk legmannsarbeide bør være representert.
4. Forslag til medlemmer fremmes gjennom Rådet, som forelegger Biskopen sin innstilling sammen med oppgave over alle foreslåtte kandidater. Rådets medlemmer oppnevnes av Biskopen for 2 år ad gangen. Gjenoppnevning kan finne sted. Rådets formann utnevnes av Biskopen etter at Rådet har lagt frem forslag til kandidat(er) før utløpet av en funksjonsperiode.

I disse dager står Rådets formann, dosent Daniel Haakonsen, og tre av dets øvrige medlemmer: Odd Barra, Helge-Erik Solberg og Alfred Taxt, for tur til å tre ut ifølge de ovennevnte statutter. Formannen har frasagt seg gjenvalg. Alle har anledning til å sende forslag til ny formann og nye medlemmer, adressert til Legmannsrådet, Akersveien 5, innen tirsdag 12. september.

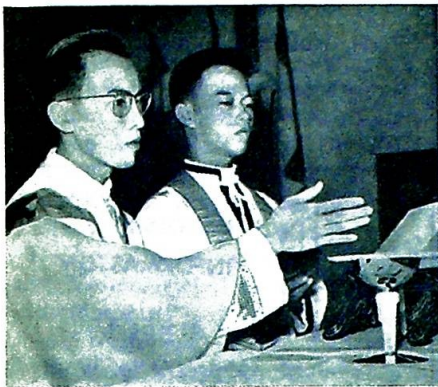
UTLANDET

KATOLIKKENE I SØR-VIET-NAM

Katolikkene i Viet-Nam er kommet i verdensopinionens søkelys de siste månedene. Den politiske og religiøse situasjonen i landet blir stadig mer forvirret, og i en del av den vestlige pressen blir den katolske minoritet like ut beskyldt for å undertrykke en buddhistisk majoritet. En av våre hjemlige utenrikskronikører går så langt som til å erklære at situasjonen i Viet-Nam er en «skamplett på den katolske kirke»! Så la oss se litt på fakta.

Kirken i Viet-Nam har en stilling som ingen annen av de østasiatiske misjonskirkene. Siden den katolske kirke kom til Indo-Kina for 350 år siden, har den vokst jevnt og stadig, og en har kunnet sanne det gamle ord om at «martyrenes blod er kirkens sæd» — tallet på martyrer i Indo-Kina gjennom disse århundrene løper opp i hundretusener. De «fredsommelige buddhistmunkene», som en gjerne får høre om i historielærebøkene, var ikke alltid like fredsommelige! Idag teller Syd-Viet-Nam ca. 1,4 mill. katolikker på en samlet befolkning av ca. 14 millioner; halvparten av dem er flyktninger nordfra, der kristendommen stod sterkest, inntil Viet-Minh overtok i nord. Disse ti prosentene er praktisk talt selvforsynt med geistlighet; hvite misjonærer arbeider mest i høylendet i det indre, og kirken er blitt fullt og helt vietnamesisk. Det er hundre år siden forfølgelsene tok slutt nå, og kristne og buddhister har levd fredelig sammen siden da. Riktignok ble de kristne til dels ansett for å være annenklassens borgere, siden de delte religion med de franske herrer, som tok dem under sin beskyttelse; det ble en årsak til at evangeliseringsarbeidet gikk relativt smått. Men så skulle det vise seg at katolikkene var blant de mest aktive i kampen for uavhengighet, og den katolske nasjonalistlederen *Ngo Dinh Diem* ble landets første president. Kirken ble akseptabel, og samtidig med at de kristne flyktningene nordfra er blitt assimilert, har det gått en reell konversjonsbølge over landet. Den kristne forkynnelse har dessuten hatt gode kår, og evangeliet har funnet inngang i alle lag av samfunnet.

Allikevel har det bare nådd frem til en minoritet. Og den kristne innflytelsen i landet har ikke kunnet hjelpe Syd-Viet-Nam definitivt opp av den fortvilede situasjon våpenstillstanden av 1954 fant det i. Den indrepolitiske stillingen er forblitt høyst ustabil. Mektige politisk-religiøse sekter som caodaistene og Hoa-Hao har en utstrakt innflytelse i store områder, og den kommunistiske infiltrasjonen intensiveres stadig. I denne situasjonen har Diem og hans familie søkt å drive ut djevelen ved Beel-Zebub — de har villet beseire kommunistene ved å ta i bruk deres egne metoder. De har oppfunnet en «ideologi» som skal være motstykket til den kommunistiske; de har døpt den «personalisme», men knapt annet enn navnet er tilbake av Mouniers filosofi. Det er en

Kirken i Viet-Nam er 350 år gammel og har hatt mange martyrer. Den ønsker ikke privilegier, men forståelse og fredelig samliv med landets overveiende buddhistiske befolkning.

mager blanding av autoritetsdyrkelse og puritansk moral, som på denne måten skal utgjøre grunnlaget for Diems regime, og som med mild vold forsøkes innplantet over alt.

Det blir imidlertid mer og mer åpenbart at denne politikken er ved å slå alvorlig feil. I de brede lag har misnøyen med den fjerne, utilnærmelige og ikke svært effektive Diem lenge vært voksende. Her kommer da den katolske innflytelsen i landet inn som et mer eller mindre reelt irritasjonsmoment: Det er et faktum at katolikken har hatt forholdsvis bedre utdannelse enn andre vietnamesere og derfor hatt adgang til flere høyere stillinger enn hva deres antall skulle tilsi. Det har heller ikke kunnet unngås at den katolske kirken har vært godt synlig i disse årene, ettersom den har hatt regimets gunst som det beste «bolverk mot kommunismen», og endelig bygger altså regjeringens ideologi på et slags «katolsk» grunnlag. Buddhistene, som jo utgjør det store flertall, har følt seg urettferdig behandlet. Familien Diem på sin side mener å finne tilknytningspunkter for kommunismen i den buddhistiske religion, og betrakter buddhistklostrene som reelle eller iallfall mulige motstandsreder. I denne kampanjen er det presidentens meget aktive svigerinne, madame *Ngo Dinh Nhu*, som fører an.

Sommerens begivenheter er kjent: I mai fyrte regjeringsstroppene løs på en buddhistdemonstrasjon. Siden har forholdet mellom regjeringen (som på 17 medlemmer bare teller fem katolikker) og buddhistene stadig forverret seg, og ingen vet i dag hva enden blir. Bare det kommunistiske Viet Cong kan dra noen reell fordel av denne innbyrdesstriden, så meget er visst. Og hva som iallfall må slås fast, er dette: Noen religionskrig er det ikke tale om. Den buddhistiske og katolske befolkningen lever fortsatt i fred, og der finnes ikke noe grunnlag for å tro at hverken de kirkelige myndigheter eller de brede katolske masser støtter regjeringen i dette stykke. Sannsynligvis vil erkebiskopen av Hué, som medlem av klanen — han er presidentens bror — forsvare Diem så langt han kan. Men erkebiskopen av Saigon har siden urolighetene begynte sendt ut to hyrdebrev, der han insisterer på at katolikken ikke har å kreve noen privilegier, men tvert imot har å leve i kjærlighet til og respekt for sine anderledes troende landsmenn. Fra Vatikanet forlyder det at pave Paul gjennom sin apostoliske delegat i Saigon har appellert til presidenten om å komme til forståelse med buddhistene. Men i hvilken utstrekning vil denne appellen bli hørt? Tre katolske prester er allerede landsforvist av regimet. Og katolske diktatorer pleier ikke mer enn andre diktatorer stå i bet for påskudd til å la være å omsette sine religiøse prinsipper i praksis. Dessverre.

KATOLSK ORIENTERING

Førstkommende onsdag kl. 18 (og fredag kl. 20) begynner dominikanernes vinterkurs i katolsk troselære for interesserte ikke-katolikker, denne uke med emnet «Kris-tendommen — et møte med Kristus» (ved pater H. Rieber-Mohn).

Kurset er vederlagsfritt og uforpliktende, og finner sted i St. Dominikus Kloster, Neberggaten 15, Oslo. Det er tilstrekkelig å melde seg til kurset, som er basert på ukentlige forelesninger vinteren igjennom, ved første fremmøte.

GRAMMOFONPLATER

DEN LITURGISKE DAG, 30 cm. mono ..... kr. 30.—

ØSTKIRKENS LITURGI,

St. Johannes Chrysostomos, 30 cm. mono ..... > 30.—

SØNDAG I TAIZÉ-KLOSTERET, 30 cm. mono ..... > 30.—

Flamencos og annen folkemusikk fra hele verden.

Barokk, renessanse og liturgisk musikk m.m.

Nyheter kommer utover høsten.

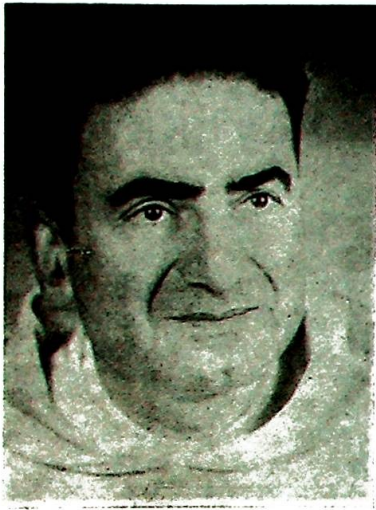
ST. OLAV FORLAG, Akersv. 5, Oslo 1

Tlf. 42 31 70 (kl. 9—16)

over til-

- det tennes ikke maken !

«Kristenheten» er ikke kristen

EN ARABISK RØST

Det kan skape ganske innviklede problemer når den kristne tro blir en politisk brekkstang i tidligere misjonsland — den nylig avsatte president Youlou i Kongo-republikken, og den hardt truede president Diem i Sør-Viet-Nam er eksempler på det. Men noen ganger er det vi i Vesten som skaper problemer, som når vi er dårlige verter for studerende ungdom fra Asia og Afrikas nye nasjoner. Dette lyn-intervjuet forteller endel om det.

Blant de ikke få fremmede katolske prestene som i høst har besøkt Norge, står dominikanerpateren *Lukas Malik* unektelig i en særstilling. Han er libanesiser og bror av Libanons tidligere utenriksminister og utsending til FN. Selv er han bosatt i Düsseldorf, og kapellan for de mange afrikanske og asiatiske studentene og arbeiderne der. Nylig gikk hans navn gjennom verdenspressen: Politiet måtte beskytte hans og en arabisk students liv mot rasende muhammedanske folkemengder, midt i den tyske byen, fordi studenten sto i begrep med å motta dåpen. Så overfor Islam må en smøre seg med tålmod, mens en venter på litt toleranse.

Forleden vakte pater Malik igjen europeisk oppmerksomhet — så pass at han endog ble sitert på lederplass i Oslo-avisen «Vårt Land». I et foredrag slynget han en hanske i ansiktet på oss vest-europeere: Afrikas og Asias unge, sa han, enten de er muhammedanere, buddhister, hinduer eller kristne, mister sin tro når de studerer i Europa. Hva vi sender tilbake etter studietiden, er noe som opprinnelig er ukjent i Afrika og Østen: Den materialistiske ateist. Det «kristne» Europa avslører seg nemlig oftest som alt annet enn kristent for den farvede studentens øyne. Selv når han har fått sin første-utdannelse og hele sin menneskelighet fra en kristen misjon i sitt hjemland, skal nok et Europa-opphold ta knekken på hans tro. For misjonærens tro blir massivt forrådt i misjonærens hjemland. Og opptil 90 % av de unge sorte, gule og brune studenter som kommer til oss fra andre verdensdeler ser sin verdi-verden bryte sammen, i møtet med vår skepsis og materialisme. Bortsett fra de individuelle tragedier dette medfører (som om vi med lett hjerte kan se bort fra dem!), kan ingen idag si hva dette vil gi for resultater på lang sikt. Men stor fantasi trenges visst ikke for å innse at her sår den hvite mann vind, og vil høste storm.

KATOLSK LYDBÅNDTJENESTE

minner om sin eksistens. Lydbåndopptakene fra foredragene i KATOLSK FORUM fortsetter, slik at disse kan fås utlånt etter hvert som de foreligger for kr. 5.— pr. bånd. Liste over den foreliggende beholdning av lydbånd fås på anmodning.

Bestilling av lydbånd bes sendt skriftlig til

Lydbåndtjenesten c/o St. Olav Bokhandel, Akersv. 5, Oslo 1

E. Sunde & Co. Rørleggerbedrift A/s

Varme- og sanitæranlegg

St. Hallvard Kameratklubb

har møte hver torsdag kl. 19.30 i Urtegt. 29, Oslo. Tlf. 68 08 68.

KATOLSK
INFORMASJON

Skriv etter prospekt.

P.boks 3664 - Oslo 1.

LEGMANNSRÅDET

OSLO KATOLSK BISPEDØMME

Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i Akersv. 5, 1. etg. Tlf. 41 04 41.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	}	Oslo
Bispegården		
St. Joseph's Institut		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Dominikus kirke		
Lunden Kloster	}	Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet	}	Bergen
St. Franciskus Kirke		
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke	}	Bergen
Vår Frue Kirke		
Marias Minde		
St. Franciskusøstrenes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Hammerfest
St. Josephs Hosp., Drammen		
St. Torfinns Klinik, Hamar	}	Hønefoss
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikael's Kirke	}	Lillestrøm
St. Mikael's Prestegård		
St. Theresia kirke	}	Tromsø
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke	}	Trondheim
St. Magnus presteg.		
St. Elisabeth Hosp.	}	Tønsberg
Vår Frue Kirke		
Bispegården	}	
St. Olavs Kirke, Bispegården		
St. Olavs kirke		
St. Olavs Prestegård	}	
St. Olavs Klinikk		

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service 41 79 80

Pater Malik bøyer seg alvorlig frem og slår det inntrengende fast med hånden på stolarmen:

— Gudstroen er en *vesentlig* del av særlig orientalerens menneskelighet, og både i sin egen opprinnelige tro og i den kristne misjon har han møtt en livstype som imøtekommer denne sjelens verdighet. I Vesten opplever han derimot uløselige konflikter: Såvel den frie vestlige verden som kommunismen frister ham med sin teknisk-sosiale effektivitet og overlegenhet i forhold til tilstandene hjemme. Men begge steder utgår det fra en materialisme som kveler det fineste i hans menneskelige utrustning.

De har, kristne og ikke-kristne, lært i sine hjemland at «kristendommen er selve Vestens sjel». Men de finner den ikke når de kommer hit. Selv der hvor kristendommen er intakt og vital — kanskje på fremmarsj — ser de den ikke. De ser bygninger — ikke mennesker. Her har det kristne *legfolket* i Vesten en uhyre viktig oppgave: Ta dere av afrikanske og orientalske arbeidere og studenter! Ikke «beskyttende», men på like fot, i vennskap. Ganske særlig i land som Norge, hvor en er fri for de gamle kolonifolkenes mer eller mindre åpenbare «fars-komplekser» overfor farvede.

— Hvordan kan vi hjelpe? Hvordan gjør De det i Düsseldorf?

— Først lager jeg en klubb, der de selv får bestemme. Dernest et hjem, et miljø der de kan motta «på egen grunn». Vennskap og forståelse oppstår bare i et klima av *gjensidighet* — ikke-europeerne i Europa vil ikke bare motta, men gi. Og de *har* noe å gi dere. Først i tredje omgang befinner de seg vel som gjester og venner i europeernes hjem og familier, når utvekslingen av verdier er et faktum, ikke en ydmykende «enveiskjøring» fra vertskapet til de fremmede. Og ikke minst: Dere europeere må opptre som solidarisk med hele «kristenheten» — ikke snevert nasjonalistisk. Det er ikke Frankrikes, Tyskland, Englands eller Norges «prestisje» som interesserer asiateren eller afrikaneren — det er hele den hvite manns verden.

— Et annet spørsmål, mens vi har Dem her, pater Malik. Hva med Islam og kristendommen? Tror De at Midt-Østens gamle kristne kirker er vel rustet til kontakt med Islam?

Svaret kommer med tung overbevisning.

— Nei. Ikke minst i Libanon, der omkring halvparten av befolkningen er kristen, den andre halvparten muhammedansk, føler en det sterkt: Hverken Vestens eller Østens kristne kirker har noensinne egentlig ansett Islam for annet enn en makt som skulle utryddes. Intoleransen er jo forøvrig i høy grad gjensidig, og der er blodige historiske begivenheter bak den, fra korstogene av. Vi må forstå, og vi *begynner* så smått å forstå, at Islam rommer såvel religiøse som menneskelige verdier — den intense sans for Guds virkelighet og hellighet for eksempel — som vi både må anerkjenne og hjelpe til å redde i en verden som vår. Det er noe slikt som 200 millioner muhammedanere i verden. Vi står bare ved begynnelsen til et kristent tanke- og kontaktarbeid overfor deres tro.

TAKK

til alle som har betalt kontingenten for i år!

Men — en god del ligger etter også denne gang. Husk det blir betydelige utgifter å sende enda et innbetalingskort separat pr. post til alle etterløerne!

Vi ber derfor alle som ikke har betalt om å gjøre det **SNAREST!**

Kontingent 1963 innl. kr. 20.—
utl. > 24.—

Postgiro nr. 153 21.

Bankgiro 3965/163.

ST. OLAV's eksp., Akersv. 5, Oslo 1

KRISTIANSAND S.

SIGURD SØRENSEN Begravelsesbyrå

Holbergsgt. 15 — Tlf. 22 153 — 25 717
Egen likbil for transport

TAPET OG KUNST

ARTIKLER

Kristiansand S.

Tollbodgt. 15 A

Telefon 23 930

TRONDHEIM

Berg & Wigum s

ELEKTRISK INSTALLASJONSFORRETNING

Telefon 21483 - Trondheim

ARENDAL

J. E. PEDERSEN & CO. A/S

Arendal

Kjøttforretning

Tlf. 2360

ARENDAL

ADEL ELLEFSEN

Aut. Installasjonsforretning

Tlf. 1756 — Arendal — Tlf 1756

BYGGMESTER

HANS NILSEN

Nessel 362

Arendal

Tlf. 2647

OLAV SLAATTENE

Blomsterforretning. Begravelsesbyrå

Tlf. 1958

Havstad, Arendal

GARTNERHALLEN

Frukt og Grønsaker En gros

Tlf. 3159 - 3208

THS. LØVOLD

Grunl. 1886 — Tlf. 1173, 1495

Maling - Tau - Duk - Koster og børster

Skibsrekvisita - Malerverer

Engros og en detalj

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedr. adresseforandring, kontingent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 31 70.

OSLO

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 43 22 36

Privat 55 77 87 - 69 43 72

Joh. Weydahl & Co

Oslo - Centralb. 68 18 07

KAFFE
og
HERMETIKK
en gros

E. M. JACOBSEN
Bakeri & Conditori

Akersgt. 67

HØYESTERETTSADVOKAT
GEORG LOUS
DRAMMENSVERN. 4 - OSLO

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandlervarer
Kjøkkeninnredning og utstyr

THIIS & CO A S

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3b, Oslo
Telefon 33 18 34 - 33 32 37

**Til daglig
nytte
og glede**

Omslag til
TELEFONKATALOGEN
i florentinsk
lærplastikk med
dekorative preg.

Ensfarget kr. 15.—
Flerfarget kr. 18.—

Vi sender også pr.
postoppkrav.

Walligani

STORTINGSST. 22
NEDRE SLOTTSGT. 25
OSLO

NORENBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

WISBECH
AKTIESELSKAP

Majorstua - Oslo
MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

ERLING MOE

God fisk

A-S NORSK MEDICINSK
VAREHUS

Oslo

Trondheim